

Z nabídky českého šlechtění

Pro letošní rok najdeme v nabídce osiv celou řadu novinek, jako například jarní pšenici Astrid, hrách Eso, jarní ječmen Arthur a v neposlední řadě hořčici Andromeda. Ty na našem trhu nabízí šlechtitelská společnost SELGEN, a. s., která u nás působí pod tímto jménem již dvacet let. Jejimi akcionáři jsou významné české semenářské firmy a zemědělci. Hlavní činnost firmy je zaměřena na šlechtění nových výkonných odrůd celé řady plodin. Kromě toho je společnost Selgen významným vývozcem. To platí zvláště u jarních obilnin, hrachu, hořčice a jetelů. Nové odrůdy jsou průběžně zkoušeny v oficiálních i privátních pokusech v řadě zemí.

Selgen ve své činnosti navazuje na práci českých šlechtitelů, datovanou od roku 1903. Také na to upozornil Miroslav Vrabec během semináře, který společnost Selgen uspořádala ještě před koncem loňského roku v Nepřevázce, nedaleko Mladé Boleslavi. Cílem této akce ovšem nebylo jen připomínání bohaté histo-

v Rusku či Bělorusku, Moldávii a Kazachstánu.

Elitní jarní pšenice

Hlavním tématem setkání zástupců společnosti Selgen s množiteli a pěstiteli v Nepřevázce bylo představení odrůd, které tato šlechtitelská společnost nabízí pro zakládání porostů v roce 2013. Tradičně bohatou nabídku jarních pšeníc doplnila pro letošní sezónu novinka Astrid. Jedná se o poloranou odrůdu s pekařskou jakostí „E“. Mezi jejími přednostmi vyniká uvedená kvalita zrna v kombinaci s velmi dobrým výnosem. Ten odpovídá spíše pšenicím s pekařskou jakostí „A“. Z pěstitelských vlastností to je především výborná odolnost vůči rzi pleťové (9 bodů). Jarní pšenice Astrid získala cenu Grand Prix na Techagru v roce 2012.

Pšenicí vhodnou do všech výrobních oblastí reprezentuje v nabídce společnosti Selgen odrůda Dafne. Tato poloraná odrůda byla registrována v pekařské jakosti „A“. Její objemová hmotnost zrna, objem pečiva a obsah N-látek však dosahovaly úrovně parametrů pro zařazení v kategorii „E“. Odrůda Dafne je velmi úspěšná i ve zkouškách v Dánsku, Irsku a Rakousku.

Výrazný nematocidní účinek

Pro letošní rok rozšířila společnost Selgen nabídku hořčice o odrůdu Andromeda. Je to středně raná žlutosemenná odrůda, doporučovaná pro potravinářské využití. Nepochybně rostliny jsou střední až

► Technologie aktivovaného řepného semene pomáhá jednotnému vzházení zasetých semen a následně i zjednodušuje agrotechnické zásahy a sklizeň

vyšší a bohatě větví. Pro pěstování na semeno je třeba volit časný výsev. Rostliny mají výrazný nematocidní účinek. Tato vlastnost byla prověřena v ústavu GEVES ve Francii i poloprovozních pokusech u nás. Proto je Andromeda doporučována jako strništní a meliorační mezplodina, zvláště před cukrovou řepou.

Dlouhodobý úspěch ve šlechtění hrachu

Dlouhodobě úspěšné je ve společnosti Selgen šlechtění hrachu. V jeho nabídce se již několik let objevují známé odrůdy, jako jsou například Zekon či Terno. V Nepřevázce se však představova-

ly hlavně odrůdy mladší. Tam patří i Atlas s rokem registrace 2010. Právě Atlas je středně ranou bezlistou odrůdou, s ambicemi zaujmout na trhu pozici Zekonu. Má velmi dobrý zdravotní stav a rychlý počáteční růst. Atlas vyniká odolností ke komplexu kořenových a krčkových chorob.

Ještě mladší odrůdou (rok registrace 2012) je hrách Eso. Tato poloraná žlutosemenná odrůda vynikala v tříletých zkouškách ÚKZÚZ vysokými výnosy. Poslední dva roky (2011 a 2012) překonalo Eso ve výnosech i tak úspěšnou odrůdu společnosti Selgen, jako je Terno. Eso má střední až vyšší rostliny s dobrou odolností k poléhání. Odolává suchu i jarním mrazikům.

► Odrůdy ovsa setého společnosti Selgen mají v množitelských porostech evidovaných Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským podíl téměř 83 %

Novinka v jarním ječmeni

Jarní ječmen je po ozimé pšenicí nejvýznamnější obilninou. I v tomto segmentu trhu má Selgen co nabídnout. Mezi doporučené odrůdy v pokusech SDO patří Sebastian, Advent či Aksamit. Po registraci v roce 2011 je odrůda Delphi v kate-

gorii předběžně doporučených odrůd. Naprostou novinkou pro výsev v letošním roce by mohla být odrůda Arthur. Zástupci společnosti Selgen očekávají její registraci v následujících týdnech. Arthur poskytuje stabilní výnos ve všech výrobních oblastech vhodných pro pěstování jarního ječmene. Podle

dosavadních výsledků je Arthur značně odolný proti napadení padlím travním na listu a je také odolný vůči napadení rzi ječnou. Odrůda byla zařazena do mikroskladovacích zkoušek jako vhodná pro výrobu běžného piva. Arthur je sladovnickou odrůdou s hodnotou USJ 7,3 bodu.

Aktivované semeno

Akciová společnost Selgen nabízí ve spolupráci s koncernem Florimond Desprez tzv. Start Up Technology. Jedná se o technologii aktivovaného řepného semene. Tato úprava zajišťuje rychlé vyklíčení a počáteční růst rostlin, a to i v méně příznivých podmínkách. Vyrovnaný porost pak zjednodušuje jednotlivé agrotechnické zásahy, především herbicidní ochranu. Jednoduší je také samotná sklizeň.

Touto technologií je již standardně upravováno osivo odrůdy Danube (rok registrace 2010). Mezi její přednosti patří vysoká odolnost

vůči rizománii, vysoký výnos a velmi dobrá odolnost vůči listovým chorobám. Danube má výbornou technologickou jakost. Konkrétně velmi nízký obsah popelovin a nízký obsah škodlivého dusíku. Odrůda je vhodná pro velmi ranou až střední sklizeň.

Nabídka odrůd ovsa

V České republice se oves pěstuje na výrazně menších plochách než jarní ječmen. Podle Českého statistického úřadu tato plodina loni rostla na 50 770 hektarech. Přesto v nabídce společnosti Selgen je pro novou sezónu hned osm odrůd. Důvodem je to, že kromě České republiky se tyto odrůdy prosazují také na zahraničních trzích, například ve Francii, Anglii nebo Švédsku. Již několik let mohou zemědělci sklízet polopozdní odrůdu Raven (rok registrace 2008). Zástupci zmiňované šlechtitelské firmy jej doporučují pro výživu koní. Odrůda se vyznačuje černou barvou pluchy a zrno má vysoký obsah hru-

► Miroslav Vrabec představil současné aktivity společnosti Selgen

rie šlechtění na území ČR. „Selgen začal v poslední době expandovat i do zahraničí,“ uvedl Vrabec. Vedle sousedního Slovenska se odrůdy společnosti Selgen prosazují i v dalších evropských zemích, Německo, Velká Británie, Francie nebo Rakousko a další. V poslední době hledají české odrůdy uplatnění také

Eso NOVINKA 2013

Trumf na Vašich polích • semi-leafless žlutosemenná, polopozdní odrůda • vynikající výnos ve všech letech zkoušek • vyšší rostliny odolné k poléhání • výnos N-látek 102% na průměr pokusu

Hrách setý

Hrách setý - státní odrůdové zkoušky ÚKZÚZ
Relativní výnos semene (%)
v roce 2011-2012
Odrůda Eso + *standards

Pšenice jarní

Astrid NOVINKA

Kvalita + Výnos • polopozdní odrůda, pekařská jakost **E** • vynikající tolerance ke rzi pšeničné • vysoký výnos zrna ve všech oblastech • velmi dobrá odolnost k fuzariózám klasu

Tercie

Premiant ve zdraví a výnosech
• poloraná odrůda s jakostí **A** • špičkové výnosy

Granny

Ověřená přesívka • osinatá poloraná odrůda s pekařskou jakostí **A** • stabilní výnosy

SELGEN, A. S. • PODNIKOVÉ ŘEDITELSTVÍ • STUPICE 24, 250 84 SIBŘINA
tel. +420 281 091 441 • fax: +420 281 971 732
e-mail: selgen@selgen.cz • www.selgen.cz

► Tradičně úspěšné je šlechtění hrachu

bých bílkovin. Přitom výnos zrna se nijak neliší od žlutozrných odrůd.

V sortimentu najdeme i několik novinek. S rokem registrace 2011 je to odrůda Obelisk. Tato středně raná pluchatá odrůda je podle pracovníků společnosti Selgen nástupcem

úspěšného Neklanu. Po něm zdědil Obelisk mimo jiné velmi vysokou objemovou hmotnost zrna i jeho vysoký výnos. Další předností je velmi dobrý zdravotní stav, konkrétně střední až vysoká odolnost proti komplexu listových skvrnitostí. Navíc

má Obelisk vysokou odolnost vůči padlí a rzi ovesné.

Odrůda Otakar byla registrována ve stejném roce jako předešlý Obelisk. Jedná se ovšem o oves nahý, který nachází uplatnění nejčastěji v potravinářství. Otakar je

plastická odrůda schopná poskytovat středně vysoký až vysoký výnos ve všech oblastech pěstování. ■

Petr Hezký
Foto autor

Zpráva o českém zeleném zlatu

Na konci loňského roku informoval Svaz pěstitelů chmele České republiky o výsledcích sklizně. I v uplynulém roce došlo k poklesu pěstitelských ploch, i když největší meziroční snížení se eviduje v letech 2010 a 2011. Rok 2012 provázelo hned několik extrémních projevů počasí. Výsledný hektarový výnos se přiblížil jedné tuně sušených chmelových hlávek.

V ČR se v roce 2012 podle ÚKZÚZ sklídilo celkem 4338,1 tuny chmele s průměrným celkovým výnosem 0,99 t/ha. O rok dříve to bylo 6088 tun při průměrném hektarovém výnosu 1,43 tuny.

V Žatecké chmelařské oblasti bylo vypěstováno celkem 3280 t (v roce 2011 to bylo 4556,2 t), s průměrným výnosem 0,96 t/ha (1,3 t/ha v roce 2011), v Úštěcké oblasti celkem 516,3 t (o rok dříve 648,8 t), výnos 1,11 t/ha (1,24 t/ha v roce 2011) a v Tršické chmelařské oblasti cel-

kem 541,8 t (882,9 t v roce 2011), výnos 1,08 t/ha (1,49 t/ha předešlý rok).

Hodnocení roku

„Loňský rok byl bezprecedentního charakteru. A to vlivem klimatických podmínek, kdy únorové holomrazy poškodily část porostů a následné sucho, umocněné vysokými teplotami v měsíci srpnu, v nejcitlivějším období tvorby výnosu mělo za

následek snížení celkové produkce,“ upozornil Ing. Bohumil Pázler, předseda Svazu pěstitelů chmele ČR. Nutno však dodat, že v posledních čtyřech letech díky nadprůměrnému objemu srážek byla produkce významně nad dlouhodobým průměrem. I přes nižší průměrný výnos byla letošní úroda velice kvalitní z pohledu obsahu alfa hořkých a aromatických látek.

„Oproti loňskému roku došlo ke snížení produkce o necelých 30 %. Tradičně nejvíce kvalitního českého

chmele bylo vypěstováno v Žatecké chmelařské oblasti. Ve všech třech chmelařských oblastech ČR byla kvalita obdobná,“ říká Ing. Pázler. Ani vloni se českým pěstitelům nevyhnuły škody způsobené kroupami, i když jen zhruba na 20 ha plochy. „Veškerá produkce roku má své odbytiště“, dodává předseda Svazu pěstitelů chmele ČR. Z důvodu nadprodukce, která panovala v předešlých letech, padaly ceny chmele prakticky pod úroveň výrobních nákladů. Loňská nízká úroda tyto